Sygn. I C 360/15

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Beata Kopania
Protokolant:	sekr. sądowy Anna Karwacka

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2017 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. P.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej
w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda Z. P. kwotę 120.000 zł (słownie: sto dwadzieścia tysięcy złotych) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 14.05.2010 r. do dnia 31.12.2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01.01.2016 r. do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 9.617,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

3. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Słupsku kwotę 1.108,54 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt IC 360/15

UZASADNIENIE

Powód, Z. P., wniósł przeciwko pozwanemu, (...) Spółce Akcyjnej w W., pozew z żądaniem zapłaty kwoty 120.000 zł. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 maja 2010r. do dnia zapłaty. Zażądał także zasądzenia od pozwanego na swą rzecz kosztów procesu.

Na uzasadnienie podał, że w dniu 5 listopada 2009r. w budynku stanowiącym własność powoda wybuch pożar. W tym czasie nieruchomość ta była objęta ochroną ubezpieczeniową u pozwanego ubezpieczyciela. Wskazał, że zgłosił szkodę pozwanemu i otrzymał w postępowaniu likwidacyjnym odszkodowanie w wysokości 25.000 zł. Kwota ta, zdaniem powoda, nie rekompensuje szkody w mieniu, której doznał wskutek pożaru. Dlatego wniesienie pozwu o zapłatę reszty należnego odszkodowania stało się konieczne.

Pozwany, (...) Spółka Akcyjna w W., wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swą rzecz kosztów procesu.

Przyznał, że prowadził postępowanie likwidacyjne związane z pożarem budynku powoda oraz, iż wypłacił mu kwotę 25.000 zł. tytułem odszkodowania. Zdaniem pozwanego, jest to kwota ustalona w oparciu o zapisy ogólnych warunków ubezpieczenia, a przez to właściwa. Wskazał, że w trakcie postępowania likwidacyjnego pozwany ustalił koszt odbudowy mienia powoda na kwotę 72.528,89 zł. Został on następnie pomniejszony o zużycie techniczne (65,53 %). Dlatego też do wypłaty przyznano kwotę 25.000 zł. Podał również, że zgodnie z § 2 pkt 73 ogólnych warunków ubezpieczenia (owu) wartość rzeczywista, to wartość nowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego i tak została określona suma ubezpieczenia. Podniósł też, iż zużycie techniczne to utrata wartości ubezpieczeniowego budynku, wynikająca z okresu eksploatacji, trwałości zastosowanych materiałów, jakości wykonanych robót budowlanych, sposobie użytkowania itp. Wskazał, że wysokość szkody, zgodnie z § 19 ust. 1 pkt c owu, ustalana jest dla budynków mieszkalnych ubezpieczeniowych w wartości rzeczywistej według wysokości kosztów określonych w § 2 pkt 71 lit. a., pomniejszonych o stopień zużycia technicznego. Jest to koszt przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszonego (dla budynków zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych, instalacyjnych, stosowanych w budownictwie z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardu wykończenia, przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów), pomniejszony o stopień zużycia technicznego. W ocenie pozwanego, wypłacone odszkodowanie w pełni zrekompensowało szkodę w majątku powoda (budynku mieszkalnym), powstałą wskutek zdarzenia z dnia 5 listopada 2009r. Jednocześnie wskazał, że powód nie przedłożył rachunków odbudowy, ani naprawy mienia, stąd wysokość odszkodowania została ustalona w oparciu o cenniki, o których mowa w § 21 ust. 1 pkt 1 owu.

Pozwany podniósł jednocześnie zarzut przedawnienia odsetek, mając na uwadze treść art. 118 k.c., a na koniec wskazał, że nie bez znaczenia pozostaje kwestia, iż powód w niniejszej sprawie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność wysokości szkody. W tej sytuacji termin wymagalności świadczenia powinien być określony zgodnie z art. 817 § 1 k.c.

Sąd ustalił:

W dniu 14 września 2009r. powód wznowił w (...) Spółce Akcyjnej w W. umowę ubezpieczenia (...) pod numerem (...). Ubezpieczeniem została objęta nieruchomość powoda, tj. budynek mieszkalny położony w miejscowości (...) (gmina K.), na działce nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Tucholi prowadzi księgę wieczystą (...). Ubezpieczenie obejmowało okres od 31 sierpnia 2009r. do 30 sierpnia 2010r. Suma ubezpieczenia została określona na kwotę 150.000 zł.

Dowód: umowa ubezpieczenia nr (...), k. 4 – 4v, ogólne warunki ubezpieczenia (...), k. 38 – 45v, wydruk księgi wieczystej (...), k. 5 – 6.

Budynek powoda został wybudowany w okresie wojennym lub przedwojennym ubiegłego wieku. Dokładna data jego wybudowania nie jest znana. Fundamenty tego budynku były z kamienia polnego i cegły. Ściany zewnętrzne zbudowane były z cegły, trójwarstwowe. Naproża okienne miały postać sklepień ceglanych. W budynku były oryginalne drewniane stropy. Ściany działowe były częściowo zbudowane z gliny.

Lewa część domu została remontowana przez powoda i jego żonę w latach 2007 – 2008. Wskutek remontu założono tam nowe drzwi wewnętrzne, wylano posadzki, położono tynki. Odmalowano też ściany. Położona została instalacja elektryczna w miejsce starej aluminiowej. Urządzone w części podgrzewaną elektrycznie podłogę. W części tej znajdowały się wyremontowane dwa pokoje, kuchnia, toaleta, prysznic i przedsionek. Do budynku doprowadzona była woda i prąd. Schody wewnętrzne były w dobrym stanie i nie wymagały remontu. Nadto zamontowano tam wówczas instalację wodno – kanalizacyjną, w tym hydrofor.

Druga część domu była nieużytkowana. Na ścianach znajdowała się tam lamperia. Kuchnia i łazienka miały niski standard. Okna były drewniane, skrzydłowe. Stolarka okienna była stara, drewniana. Ta część nie nadawała się do zamieszkiwania.

Budynek był położony w miejscu po dużym siedlisku wiejskim, w urokliwym miejscu, w pobliżu lasu i jeziora, z dala od sąsiedztwa.

Dowód: zeznania świadka L. Z. (1), 00:16:10, 00:19:11 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2016r., k. 68, zeznania świadka E. I., 00:12:38, 00:18:45, 00:21:28, 00:21:44, 00:22:19, 00:23:28, 00:23:58, 00:24:44, 00:25:36, 00:26,42, 00:27:31, 00:28:30 protokół rozprawy z dnia 12 kwietnia 2016r., k. 90v - 91, przesłuchanie powoda 00:07:35, 00:15:01, 00:17:08, 00:18:13, 00:18:54, 00:19:24, 00:20:45 protokół rozprawy z dnia 21 lutego 2017r., k. 216v - 217.

W dniu 5 listopada 2009r. w budynku powoda wybuchł pożar spowodowany dzianiem osoby trzeciej (***bezsporne***).

Budynek uległ uszkodzeniu. Zostały w większości zarwane stropy. W dużej mierze zostały uszkodzone ściany nośne zewnętrzne i wewnętrzne. Dach oraz schody wewnętrzne w całości zostały strawione przez pożar. Okna były częściowo zniszczone. Były miejsca, w których ściany były spalone aż do poziomu piwnicy.

Dowód: zdjęcia, k. 13 - 14, zeznania świadka L. Z. (1), 00:27:42 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2016r., k. 68, zeznania świadka E. I., 00:30:29 protokół rozprawy z dnia 12 kwietnia 2016r., k. 91, przesłuchanie powoda 00:22:24 protokół rozprawy z dnia 21 lutego 2017r., k. 217.

Powód zabezpieczył budynek po pożarze poprzez przykrycia go folią, a następnie grubą plandeką. Nie posiadał środków finansowych na inne, dodatkowe zabezpieczenie.

Dowód: zeznania świadka E. I., 00:32:23 protokół rozprawy z dnia 12 kwietnia 2016r., k. 91v, przesłuchanie powoda 00:25:41, 00:28:40 protokół rozprawy z dnia 21 lutego 2017r., k. 217 – 217v.

Pismem z dnia 17 lutego 2010r. powód zgłosił szkodę pozwanemu ubezpieczycielowi. Pozwany, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, wypłacił powodowi kwotę 25.000 zł. tytułem odszkodowania. W uzasadnieniu stanowiska wskazał, że kwota odszkodowania uwzględnia rzeczywistą wartość zniszczeń, tj. koszt odbudowy pomniejszony o stopień zużycia technicznego budynku.

Dowód: pismo powoda z dnia 17 lutego 2010r., k. 7, pismo pozwanego z dnia 22 lutego 2010r., k. 7v.

Powód nie zgodził się ze stanowiskiem pozwanego, co wyraził pismem z dnia 17 lutego 2010r. Pozwany nie zmienił jednak swego stanowiska.

Dowód: pismo powoda z dnia 17 lutego 2010r., k.

Dnia 31 marca 2010r. doszło do kolejnego uszkodzenia budynku powoda, tj. zawalenia się stropu spowodowanego stanem szkód po pożarze. Powód zgłosił tę szkodę pozwanemu ubezpieczycielowi i z tego tytułu uzyskał odszkodowanie w kwocie 4.301 zł.

Dowód: pismo powoda z dnia 17 lutego 2010r., pismo pozwanego z dnia 30 kwietnia 2010r., k. 8, pismo pozwanego z dnia 13 maja 2010r., k. 9

Aktualnie w miejscu budynku powoda znajdują się ruiny. Budynek nie nadaje się do remontu

Dowód: zeznania świadka L. Z. (1), 00:27:42 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2016r., k. 68 – 68v.

Zawalenie się stropu w marcu 2010r. było bezpośrednio związane z uszkodzeniami budynku powoda powstałymi w wyniku pożaru.

Koszty przywrócenia przedmiotowego budynku do stanu sprzed szkody są niecelowe z przyczyn ekonomicznych. Nie zostałaby spełniona formuła ekonomicznej opłacalności jego remontu.

Wartość budynku pomniejszona o stopień jego technicznego zużycia (wartość rzeczywista – bezpośrednio przed pożarem) wynosi 213.900 zł.

Koszt prac rozbiórkowych budynku powoda w jego stanie po pożarze i zawaleniu się stropu wynosi 144.500 zł.

Dowód: pisemna opinia sądowa z zakresu budownictwa, A. F., k. 144 – 168.

Dnia 5 listopada 2010r. do Sądu Rejonowego Warszawa – Śródmieście w Warszawie wpłynął wniosek powoda z dnia 30 października 2012r. o zawezwanie (...) SA do próby ugodowej (nadany w UP 31 października 2012r.). Sprawa została zarejestrowana pod sygn.(...). We wniosku zawezwano przeciwnika, (...) SA do próby ugodowej w zakresie zapłaty kwoty 120.000 zł. tytułem roszczeń powstałych w związku z pożarem budynku powoda w miejscowości O. 8 z dnia 5 listopada 2009r. Termin posiedzenia sąd wyznaczył na dzień 20 lutego 2013r., na który nie stawiła się żadna ze stron.

Dowód: zawiadomienie o terminie posiedzenia w sprawie (...), k. 11, wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, k. 11v- 12.

Sąd zważył:

Powództwo w całości zasługuje na uwzględnienie.

Okoliczności bezsporną jest wystąpienie pożaru w budynku stanowiącym własność powoda w okresie objętym ochroną ubezpieczeniową pozwanego ubezpieczyciela. Poza sporem jest także fakt, że pozwany likwidował szkodę powstałą w majątku powoda oraz, iż z tego tytułu wypłacił mu kwotę 25.000 zł. za szkodę budynkową spowodowaną pożarem oraz kwotę 4.301 zł. za szkodę budynkową spowodowaną zawaleniem się stropu w budynku.

Rozstrzygnięcie sprawy sprowadza się do oceny, czy powyższe kwoty w pełni rekompensują szkodę powoda, mając na uwadze treść umowy ubezpieczenia łączącą strony, w tym treść ogólnych warunków ubezpieczenia (...).

W myśl § 19 owu wysokość szkody ustalana jest dla budynków mieszkalnych w a) wartości nowej – według wysokości kosztów określonych w § 2 pkt 71 lit. 1, b) wartości w stadium budowy – według wysokości kosztów określonych w § 2 pkt 71 lit. a, c) wartości rzeczywistej – według wysokości kosztów określonych w § 2 pkt 71 lit. a pomniejszonych o stopień zużycia.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy i mając na uwadze treść § 14 owu i § 2 pkt 54 owu wysokość szkody powstałej wskutek pożaru w obiekcie powoda winna zostać rozliczona jako szkoda rzeczywista, gdyż stopień zużycia spornego budynku przekracza 30 % (z opinii sądowej A. F. wynika, że stopień zużycia wynosi 56,4%, k. 160).

Nadto w myśl § 2 lit. 73 wartość rzeczywista, to wartość nowa pomniejszona o stopień zużycia technicznego, zaś stopień technicznego zużycia, to miara utraty wartości ubezpieczonego mienia, wynikająca z okresu eksploatacji ubezpieczonego mienia, trwałości zastosowanych materiałów, jakości wykonanych robót budowlanych, instalacyjnych, elektrycznych, sposobu użytkowania, prowadzonej gospodarki remontowej itp. (§ 2 pkt 54 owu).

Natomiast wartość nowa, to wartość odpowiadająca kosztom naprawy lub odbudowy określona zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych , stosowanymi w budownictwie z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardów wykończenia przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów (§ 2 pkt 71 lit.a).

Mając na uwadze powyższe zapisy owu stało się konieczne skorzystanie przez sąd z wiadomości specjalnych na okoliczność kosztu naprawy lub odbudowy domu powoda oraz stopnia jego zużycia technicznego.

Na tę okoliczność opinię sądową wydał biegły sądowy z zakresu budownictwa, A. F..

Z opinii tej wynika, że koszty przywrócenia przedmiotowego budynku do stanu sprzed szkody są niecelowe z przyczyn ekonomicznych. Nie zostałaby spełniona formuła ekonomicznej opłacalności jego remontu. Jednocześnie biegły wskazał, ze wartość budynku pomniejszona o stopień jego technicznego zużycia (wartość rzeczywista – bezpośrednio przed pożarem) wynosi 213.900 zł.

Zarzuty do opinii biegłego sądowego, A. F. złożyła strona pozwana, wskazując, iż biegły nie wizytował obiektu i nie był w stanie określić rzeczywistego stopnia zużycia technicznego poszczególnych elementów wyeksploatowanego budynku. Nadto wskazał, że biegły nieprawidłowo określił przyczynę awarii stropu, nie odniósł się bowiem do ustaleń pozwanego i błędnie wywnioskował, iż bezpośrednią przyczyną awarii stropu był pożar budynku, a nie jak wskazał pozwany – nieprawidłowe zabezpieczenia, bądź zalegający śnieg. Nadto, pozwany wskazał, że nieprawidłowe jest wnioskowanie biegłego, że konieczna jest rozbiórka całego obiektu. Pożar bowiem spowodował częściowe uszkodzenie budynku, pomieszczenia na dole zostały jedynie zakopcone i osmolone, a dalsze degradacja była wynikiem działania niekorzystnych warunków atmosferycznych. Wskazał , iż wątpliwości budzi również powierzchnia obiektu przyjęta przez biegłego. Pozwany zakwestionował także koszt rozbiórki wskazany przez biegłego na kwotę 144.481,91 zł.

Biegły sądowy, A. F., ustosunkowując się do powyższych zarzutów podał, że oczywistym jest, że nie wizytował przedmiotowego obiektu bezpośrednio po pożarze w 2009r. Natomiast oglądał budynek po otrzymaniu zlecenia sądowego i sporządził zdjęcie, które załączył do pisma z dnia 3 stycznia 2017r. (k. 199). Mając na uwadze aktualny stan nieruchomości uwidoczniony na zdjęciu oraz dowody zgromadzone w aktach sprawy, tj. zeznania świadków i zdjęcia załączone do pozwu, biegły wskazał, ze był on w stanie wydać kategoryczną opinię sądową, co też uczynił.

Co do zarzutu dotyczącego przyczyn zawalenia się stropu, biegły również podtrzymał swe wnioski z pisemnej opinii sądowej, podając, że pokrywa śniegu znajdująca się na stropie musiałaby być co najmniej 23 cm grubości (dla świeżego śniegu – kilkakrotnie więcej), aby zrównać się z nośnością stropu. Dopiero wyraźne przekroczenie tej grubości skutkowałoby awarią stropu. Biegły podkreślił, że z akt sprawy nie wynikają takie dane.

W zakresie opłacalności rozbiórki, biegły podkreślił, że jego wnioskowanie o kosztach rozbiórki nie zostały przez biegłego „przyjęte", lecz zostały oparte na konkretnych wyliczeniach, które biegły podtrzymał.

Odnośnie powierzchni obiektu wskazał, że określił ją na podstawie szkiców obiektu znajdujących w aktach szkody.

Na koniec biegły podał, ze pozwany w ogólnikowy sposób kwestionuje wartość rzeczywistą budynku oraz koszy rozbiórki. Wartości te zostały w opinii określone w oparciu o szczegółowe dane i zasady kalkulacji, które zostały w opinii opisane i uzasadnione. Uwzględniając one zarówno stan techniczny budynku, jak i wszelkie rynkowe uwarunkowania związane w wykonywaniem robót budowanych. Wobec tego, że pozwany nie wskazał konkretnych błędów i uchybień w powyższym zakresie, to biegły nie był w stanie ustosunkować się do nich konkretnie. Co do cenników budowlanych stosowanych przez (...) SA, opracowanych przez przedsiębiorstwa wyspecjalizowane w zakresie budownictwa, to biegły wskazał, że może posłużyć się tymi cennikami.

Reasumując, biegły podtrzymał w całości swą pisemną opinię sporządzoną w tej sprawie.

Sąd w całości dał wiarę opinii sądowej z zakresu budownictwa, sporządzonej przez biegłego, A. F. i uzupełnionej pismem z dnia 3 stycznia 2017r. Jest to bowiem szczegółowa, logiczne, pełna i rzetelna opinia. Biegły przedstawia w czytelny sposób opis swego wnioskowania. Nadto obszernie i starannie analizuje kwestie, które wymagały wiadomości szczególnych. Zarzuty złożone do tej opinii sądowej miały natomiast charakter ogólnikowy i polemiczny, przez co nie mogły skutecznie nie podważyć opinii sądowej, biegłego sadowego, A. F..

Na koniec wskazać należy, że sąd nie zlecił biegłemu wykonanie wyceny w oparciu o cenniku (...) SA, albowiem pozwany ubezpieczyciel nie przedstawił takich cenników. Nie wykazał też, by cenniki przyjęte przez biegłego odbiegały od tych stosowanych przez (...) SA (z resztą taki zarzut nie został w ogóle podniesiony).

W konsekwencji powyższego, sad uznał, że wartość szkody budynkowej to kwota 213.900 zł.

Mając na uwadze sumę ubezpieczeni określoną przez strony w umowie ubezpieczenia na kwotę 150.000 zł., odszkodowanie należne powodowi nie mogło przekroczyć tej kwoty.

Zważywszy na fakt, że pozwany wypłacił powodowi kwotę 25.000 zł. oraz kwotę 4.301 zł., żądanie zapłaty 120.000 zł., jako dalszej, należnej części odszkodowania, sąd uznał w całości za zasadne.

Dlatego tez, na podstawie art. 822 k.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji.

Wskazać należy, że sąd dał też wiarę świadkom słuchanym w tej sprawie, tj. L. Z. i E. I., albowiem ich zeznania były zgodne, spontaniczne i logiczne. Nadto za wiarygodne sąd uznał dokumenty złożone do akt sprawy przez obie strony, gdyż ich autentyczność nie była kwestionowana.

O odsetkach ustawowych oraz odsetkach ustawowych za opóźnienie sad orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 k.c., mając na uwadze okoliczność, że pozwany ostatecznie pismem z dnia 13 maja 2010r. zaprezentował swą odmowną decyzją w zakresie wypłaty powodowi wyższej kwoty odszkodowania (k. 9).

Sąd nie uwzględnił zarzuty pozwanego w zakresie przedawnienia roszczenia odsetkowego, albowiem bieg terminu przedawnienia został przez powoda skutecznie przerwany poprzez złożenie dnia 31 października 2012r. wniosku o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej (art. 123 k.c.). Termin ten rozpoczął biec na nowo od dnia 21 lutego 2013r. Zatem na moment wniesienia pozwu w tej sprawie, tj. 2 listopada 2015r., trzyletni termin przedawnienia jeszcze nie upłynął.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. w zw. z par 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców pranych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn.Dz.U.2015.617), obowiązującego na dzień wniesienia pozwu. Na koszty powoda złożyła się opłata od pozwu w wysokości 6.000 zł. oraz wynagrodzenia fachowego pełnomocnika w wysokości 3.600 zł. i oplata od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

O nieuiszczonych kosztach sądowych sąd orzekł na podstawie art. 113 ustawy z dnia28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.jedn. Dz.U. z 2016r., poz. 623). Na koszty te złożyły się poniesione przez Skarb Państwa wydatki związane w opinią sądową. Kosztami tymi sąd obciążył pozwanego, albowiem przegrał on spór w całości.

Na oryginale właściwy podpis